

Cesta za satyrem Blythovým

Každý z nás chovatelů má různé sny o tom, co si do svých chovů pořídí a jaké druhy by chtěl alespoň vidět z důvodu jejich buď cenové, nebo faktické nedostupnosti. Jako chovatel bažantů jsem na tom stejně. Jedním z druhů, které jsem chtěl alespoň vidět, je satyr Blythův (*Tragopan blythii*).

Populace v Evropě

V chovech mimo svou domovinu byl vždy velmi vzácně chovaným druhem. Pro představu, v Evropě v roce 1995 bylo evidováno u 23 chovatelů celkem 52 jedinců, o 9 let později již u 8 chovatelů pouze 21 jedinců a v současnosti u 2 chovatelů posledních 9 kusů. Celá populace pocházela z několika ptáků, jejich blízká příbuznost a zároveň roztržitost populace mezi mnoha chovateli vedly k velmi málo početným odchovům. Jelikož import z jeho domoviny není možný, tento druh během několika málo příštích let v Evropě zcela vymizí. Proto jsem byl velmi potěšen, když se mému příteli Jiřímu Mrnkovi podařilo přes jeho přátele ve WPA domluvit návštěvu u nizozemského chovatele, který chová poslední skupinu 7 kusů těchto vzácných satyrů. Jedná se o 5 kohoutů a 2 slípky, bohužel starší ze slípek již nesnáší vejce a začíná se přebarvovat do šatu kohouta. Druhá je sice mladá, ale téměř slepá, takže naděje na odchov je skoro nulová.

Na návštěvě

Byla domluvena návštěva a naše tříčlenná skupinka se v pátek ráno ve 2 hodiny vydala na cestu. 900 km uběhlo jako voda a my stáli natěšení před domem nizozemského chovatele. Popisovat dojmy je velmi těžké, jelikož jich bylo příliš mnoho a písemnou formou jsou takřka nesdělitelné. Velmi vstřícný chovatel nás provedl po svém chovném zařízení a umožnil nám pokochat se krásou jak svých

Satyr Blythův - *tragopan blythii* - pár.

chovanců, tak nádherně koncipovaných voliér. Jeho chovné zařízení čítá několik voliér velikosti okolo 300 m² a mnoho dalších o rozměrech 2x10 m; ty poskytují domov velmi vzácným druhům jak hrabavých, tak hmyzožravých ptáků. Měli jsme možnost spatřit sojky středoamerické (*Calocitta formosa*), velmi pěknou kolekci několika druhů sojkovců, z hrabavých zmíním několik párů bažanta arguse (*Argusianus argus*), dva páry velmi vzácného bažanta červenolícího bor-

nejského (*Lophura erythrophthalma pyronota*) a několik párů satyrů Cabotových (*Tragopan caboti*). Díky překladu přítele Jiřího jsme se dozvěděli i mnoho velmi zajímavých informací.

Satyr Blythův

Nyní trochu přiblížím satyra Blythova, jenž byl primárním důvodem naší cesty. Tento satyr patří mezi druhy ohrožené vyhynutím. V Červeném seznamu ohrožených

Bažant červenolící bornejský - *lophura erythrophthalma pyronota*.

Voliéra.

druhů IUCN je veden jako **Vulnerable - Ohrožený** a zapsán v CITES I, příloha A. - **satyr Blythův (Tragopan blythii)**, **anglicky Blyth's Tragopan, německy Blyth-Tragopan**. Jsou známy dva poddruhy tohoto bažanta, a to *Tragopan blythii blythii* a ještě vzácnější *Tragopan blythii molesworthi*, který obývá pouze východ Bhútánu.

Výskyt

Bhútán, Nagaland, Manipur, severovýchod Indie až po severozápadní Jün-nan v Číně.

Velikost

kohout: délka 65–70 cm
váha 1 800–2 200 g

slípka: délka 55–60 cm
váha 1 000–1 500 g

Popis

Kohout: Jako všichni satyrové má i Blyth holou kůži okolo očí a na tvářích je barva u tohoto druhu jasně žlutá. Tváře jsou lemovány peřím černé barvy, které se táhne i od zobáku po týl. Krk je rezavě červený, hrud' a břicho jsou šedomodré. Zbytek těla je červenohnědý s černohnědou kresbou a je posetý menšími bílými tečkami. Konec ocasu je černohnědý, nohy růžové. Jako všichni satyrové v době toku z kůže pod hrdlem vytváří jakýsi zářivě barevný „bryndáček“ a na obou stranách temene hlavy vztýčuje dva masité výrůstky připomínající rohy.

Slípka: Je podobná slepici obecného satyra, ale je zavalitější, barvou světlejší, více dohnědá, okolo oka kůže žlutá, nohy šedohnědé.

Biologie

Obývá hustě zalesněné svahy s podrostem bambusu, kapradí a rododendronů v nadmořské výšce 2 000 až 3 000 m n. m. Díky odlesňování a lovu se jeho populace stává ostrůvkovitou a stále se snižuje. Hnízdí od března do května. Slípka do opuštěných hnízd na stromech po jiných ptáčích klade 2 až 5 vajec, na kterých sedí 28 až 30 dnů. V zajetí byly zaznamenány případy, kdy při seze-

Satyr Blythův - tragopan Blythii - kohout.

ní na vejcích kohout slípku střídal, když se šla vyprázdnit a nakrmit.

Potrava

Potrava dospělých je skoro výlučně vegetariánská, skládá se z různých listů, semen,

Satyr Blythův - tragopan Blythii - kohout detail.

plodů, ovoce, pupenů a v menší míře z hmyzu a bezobratlých.

U dalších chovatelů, dovoz

Svou cestu za satyrem Blythovým jsme spojili s návštěvou ještě dalších několika chovatelů v Nizozemsku, Belgii a Německu. Kromě prohlídek kolekcí různých druhů především hrabavých ptáků jsme měli u jednoho belgického chovatele možnost vidět i jeho raritní chov bažanta krvavého (*Ithaginis cruentus tibetanus*), jehož jeden pár je v držení i jednoho z českých chovatelů. Dále jsme byli seznámeni s problematikou umělé inseminace ptáků. Toto bylo spojeno s praktickou ukázkou umělé inseminace, stimulace s odebíráním, uchovávání a posuzování spermatu.

Cestu jsme též využili k dovozu několika kusů bažanta Edwardsova (*Lophura edwardsi*) a bažanta vietnamského (*Lophura hatinensis*) z Belgie a Německa. Jedná se o ptáky zapsané v mezinárodní plemenné knize. Tito ptáci budou využiti v rámci záchranného projektu, na kterém naše World Pheasant Association Czech Republic and Slovakia spolupracuje s ostatními WPA na posílení naší stávající populace těchto druhů. Tento projekt se týká těchto dvou druhů bažantů, kteří jsou v přírodě již velmi pravděpodobně vyhubeni. A naší snahou bude v následujících letech zajištění čistokrevné populace v zajetí a následně reintrodukce zpět do přírody Vietnamu, země jejich původu. Pokud by měl někdo zájem se tohoto projektu zúčastnit, získat o něm podrobné informace nebo přispět jakoukoli formou na jeho zajištění, může kontaktovat koordinátora tohoto projektu, kterým je v naší zemi Ing. Jiří Mrnka (e-mail: j.mrnka@wpacz-sk.com; mob.: +420 721 539 810), nebo navštívit náš web www.wpacz-sk.com v rubrice Projekty.

text: Mila Stehlík, infotragopan@email.cz,
foto: Mila Stehlík a Ing. Jiří Mrnka

Voliéra.

Voliéra.